

jogállapothoz képest enyhébb elbírálást tesznek lehetővé, ezért a hatályba lépésüket – 2009. augusztus 9. napját megelőzően elkövetett – cselekményeket elbírálni is e szabályokat kell alkalmazni.

BH 2010. 264. I. A 2002. április 1. napja előtt bünszervezetben elkövetett, és ezen időpontot követően elbírált legalább öt évi szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény esetében az elbíráláskor hatályos törvény alkalmazása – a büntetési tétel felső határának törvényben előírt kétszeresére emelkedése folytán – az elkövető számára rendszerint nem eredményezhet kedvezőbb határozatot, ezért a cselekményt az elkövetéskor hatályos büntetőtörvényt alkalmazva kell elbírálni.

BH 2004. 304. Bűnhalmazatban lévő bűncselekmények esetén az elkövetéskor, illetve az elbíráláskor hatályban lévő büntetőtörvény alkalmazhatóságát akkor kell vizsgálni, ha a bűnhalmazatban lévő valamennyi bűncselekmény elkövetése az elbíráláskor hatályos új büntetőtörvény hatálybalépése előtt történt, és az új törvény szerinti kedvezőbb elbírálás lehetősége nem valamennyi bűncselekmény tekintetében állapítható meg. Amennyiben a bűnhalmazatban lévő bűncselekményeket részben az új büntetőtörvény hatálybalépése előtt, illetve annak hatálybalépése után követték el, a bűnhalmazatban lévő valamennyi bűncselekményt az új törvény alkalmazásával kell elbírálni.

BH 1996. 403. Annak a kérdésnek a megítélésénél, hogy az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályos büntetőjogi rendelkezések biztosítják-e az elkövető számára az enyhébb elbírálás lehetőségét: a korábbi, illetőleg az újabb jogszabály – a Btk., illetve a módosított Btk. – Általános és Különös Részében foglalt rendelkezéseinek az összevetése alapján lehet megalapozottan állást foglalni.

BH 1995. 380. ha az újabb törvényi rendelkezés értelmében az elkövetés időpontjában bűncselekményt megvalósító magatartás már nem büntethető: felmentő, illetőleg az eljárást megszüntető rendelkezés meghozatalának van helye, és csak a fennmaradó bűncselekmény (bűncselekmények) vonatkozásában vizsgálha-

BH 2009. 231. II. A büntetőtörvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés alkalmazásánál a cselekmény elbírálásának az ideje az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésének a napja.

BH 2006. 173. A feltételes szabadságra bocsátás a cselekmény elbírálásán kívül eső, a szabadságvesztés végrehajtása során alkalmazható lehetőség. Az elbíráláskor hatályban lévő törvény szerinti minősítéshez tartozó – büntetési tételben kifejezésre jutó – súlyosabb jogkövetkezmény alkalmazhatósága mellett ezért a feltételes szabadságra bocsátás kedvezőbb lehetősége összhatásában nem jelenti a cselekmény enyhébb elbírálását.

BH 2001. 254. Ha a bűncselekmény elkövetése és annak elbírálása közötti időszakban – a vagyron elleni bűncselekmények tekintetében az értékhatárok megváltozása folytán – olyan új rendelkezések lépnek életbe, amelyek eredményeként egyes cselekmények jogi minősítése folytán enyhébb, az egyéb körülményekre tekintettel azonban súlyosabb jogi megítélést tesznek lehetővé, a büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezésekre tekintettel, valamennyi bűncselekményre nézve vagy az elkövetéskor vagy pedig az elbíráláskor hatályos jogszabályt egységesen kell alkalmazni, és ezeknek az összhatásában való értékelése szükséges, de a büntető anyagi jogi rendelkezések együttes (kombinatív) alkalmazására nem kerülhet sor.

BH 2000. 476. ha az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos törvényeken belül az elbírálást megelőzően további változás is történt a büntetőtörvényt érintően, ez a törvény alkalmazása szempontjából figyelmen kívül marad, mivel a törvény az időbeli hatály esetében csak két törvénynek – az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályban levő jogszabálynak – az egybevetése alapján történő választás lehetőségére nyújt alapot.

BH 1996. 179. I. Ha a természetes vagy törvényi egységként jelentkező bűncselekmény bármely részcselekményének az elkövetése a terhelte nézve akár a hátrányosabb, akár az előnyösebb törvényi rendelkezés hatálybalépése utáni időszakra esik: az újabb büntetőtörvény alkalmazásának van helye.

tó, hogy a terhelt számára az elkövetéskor vagy az elbíráláskor fennálló törvényi rendelkezés biztosít-e enyhébb elbírálási lehetőséget.

BH 1980. 43. *Annak megítélésénél, hogy az elkövetőre a bűncselekmény elkövetése vagy elbírálása idején hatályban levő törvény jelent-e enyhébb elbírálást: nemcsak a két törvény főbüntetést kiszabó rendelkezését, hanem a mellékbüntetés folytán jelentkező joghatárny súlyát is figyelembe kell venni.*

BH 1994. 2. *A próbára bocsátással befejezett ügyben elbírált cselekmény ítélt dolog, amely irányadó a próbára bocsátást megszüntető bíróság számára abban az esetben is, ha az időközben hatályba lépett új törvény szerint a próbára bocsátás alapjául szolgált cselekmény már nem bűncselekmény.*

Területi és személyi hatály

3. § (1) A magyar törvényt kell alkalmazni a belföldön elkövetett bűncselekményre, valamint a magyar állampolgár külföldön elkövetett olyan cselekményére, amely a magyar törvényt szerint bűncselekmény.

(2) A magyar törvényt kell alkalmazni a Magyarország határain kívül tartózkodó magyar hajón vagy magyar légi járművön elkövetett bűncselekményre is.

4. § (1) A magyar törvényt kell alkalmazni a nem magyar állampolgár által külföldön elkövetett cselekményre is, ha az

a) a magyar törvény szerint bűncselekmény és az elkövetés helyének törvénye szerint is büntetendő,

b) állam elleni bűncselekmény (X. fejezet), kivéve a szövetséges fegyveres erő ellen elkövetett kémkedést (148. §), tekintet nélkül arra, hogy az elkövetés helyének törvénye szerint büntetendő-e,

c) emberiség elleni (XI. fejezet) vagy olyan egyéb bűncselekmény, amelynek üldözését nemzetközi szerződés írja elő.

(2) A nem magyar állampolgár által külföldön, a szövetséges fegyveres erő ellen elkövetett kémkedés (148. §) esetében a magyar büntető törvényt kell alkalmazni, feltéve, hogy e bűncselekmény az elkövetés helyének törvénye szerint is büntetendő.

(3) Az (1)-(2) bekezdés eseteiben a büntetőeljárás megindítását a legfőbb ügyész rendeli el.

BH 2010. 237. *Nem magyar állampolgár bűnössége közokirat-hamisítás büntetében Magyarországon akkor állapítható meg, ha a hamis közokiratot belföldön készítette vagy készíttette, külföldön elkövetett és az elkövetés helye szerint is büntetendő ilyen cselekmény esetén akkor, ha a legfőbb ügyész a büntetőeljárás megindítását elrendeli.*

BH 1993. 535. II. *A külföldi állampolgárságú terhelttel szemben kiszabott járművezetéstől eltiltás hatálya csak a Magyar Köztársaság területére terjed ki.*

BH 1997. 510. *A külföldi bíróság ítélete csak a Btk. 6. §-ában írt feltételek fennállása esetén tekinthető azonos érvényűnek a magyar bíróság ítéletével; e feltételek hiányában a külföldi bíróság ítélete nem alapozza meg a visszaesésre (különös és többszörös visszaesésre) vonatkozó rendelkezések alkalmazását.*

BH 1982. 122. *A magyar állampolgár által külföldön elkövetett közlekedési bűncselekmény elbírálásánál a Btk. rendelkezéseit kell alkalmazni, de a közlekedési szabályszegés megítélésénél az elkövetés helyén hatályos közlekedés-igazgatási szabályok az irányadók.*